

2. Как использовать ТикТок для продвижения своего бизнеса [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://rb.ru/story/tiktok-and-business/>. – Дата доступа: 01.03.2020.

3. Как продвигаться в ТикТоке [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://amplifr.com/blog/ru/tiktok-marketing/>. – Дата доступа: 01.03.2020.

4. Маркетинг в ТикТок: как продвигать бренд в соцсети поколения Z [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://zen.yandex.ru/media/id/5bdae11cf3ba5b00abfc9991/marketing-v-tiktok-kak-prodvigat-brend-v-socseti-pokoleniia-z-5d677a9dd7859b00ad235769>. – Дата доступа: 07.03.2020.

5. Почему SMM так популярен? [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://readonline.com.ua/items/36181-pochemu-smm-tak-populyaren/>. – Дата доступа: 24.03.2020.

6. Продвижение брендов в ТикТок [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://vc.ru/marketing/94060-prodvizhenie-brendov-v-tiktok>. – Дата доступа: 07.03.2020.

7. Реклама в ТикТок: все, что нужно знать о маркетинге в ТикТок [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://fireseo.ru/blog/tiktok-ads/>. – Дата доступа: 05.03.2020.

8. Тик Ток – особенности продвижения в новой социальной сети [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://ru.all-smm.com/blog/tiktok/tik-tok-osobennosti-prodvijeniya-v-novoi-sotsialnoi-seti>. – Дата доступа: 05.03.2020.

Рубец В. В., БГУКИ, студент 302 группы
очной формы обучения
Научный руководитель – Писаренко Е. М.,
кандидат филологических наук, доцент

ДАКЛАДНАСЦЬ І ВЫРАЗНАСЦЬ СТУДЭНЦКАГА МАЎЛЕННЯ

Культура маўлення сучаснага грамадства, у тым ліку студэнцкай моладзі, уяўляецца нам адной з самых сучасных праблем лінгвістычнай навукі. Папярэднія навуковыя паведамленні былі разгледжаны асэнсаванню такіх камунікатыўных якасцей, як чысціня, правільнасць, сцісласць і лаканічнасць, лагічнасць, багацце і вобразнасць маўлення. Новае паведамленне прысвечана тэме дакладнасці і выразнасці студэнцкага маўлення.

Вядома, што дакладнасць – такая камунікатыўная якасць маўлення, якая прадугледжвае адпаведнасць яго сэнсавага боку (плану зместу) адлюстраванай рэчаіснасці і праяўляецца ва ўменні знаходзіць адэкватнае слоўнае выражэнне паняцця. Такім чынам, дакладнасць уяўляе сабой уменне правільна адлюстроўваць рэчаіснасць і адпаведна выказаць думкі і афармляць іх пры дапамозе слоў [1, с. 134].

Паняццю дакладнасці маўлення надавалася ўвага яшчэ з антычных часоў: асноўным патрабаваннем, якое прад'яўлялі да мовы, былі менавіта празрыстасць і дакладнасць. Сувязь мовы і мыслення была і застаецца ўмовай забеспячэння дакладнасці маўлення. Пры гэтым асабліва ўвага надавалася словаўжыванню (у тым ліку функцыянаванню словы ў пэўным кантэксце, у канкрэтнай маўленчай сітуацыі). Дакладнае словаўжыванне забяспечваецца, у першую чаргу, веданнем сістэмы лексічных значэнняў, размежаваннем значэнняў шматзначных слоў, семантыкі кампанентаў сінанімічных радоў, размежаваннем амонімаў, добрым веданнем значэнняў слоў вузкай сферы ўжывання (тэрмінаў, прафесіяналізмаў), а таксама іншамойных, архаічных адзінак.

Дакладнасць у першую чаргу залежыць ад правільнасці словаўжывання, ад выбару слова, якое найбольш адпавядае названаму ім прадмету ці з'яве, зместу выказвання і яго мэце. Пры выбары слова неабходна ўлічваць яго семантыку, стылістычную прыналежнасць, сферу ўжывання.

Дакладнасць як рыса выступлення абাপіраецца на іншыя адносіны: гэтая катэгорыя заснавана на сувязі гаворка – рэчаіснасць.

Дакладнай з'яўляецца гаворка, у якой думкі і пачуцці таго, хто гаворыць, перададзеныя з дапамогай тых моўных сродкаў, якія ў дадзенай мове замацаваны за пазначэннем навакольнай рэчаіснасці. Таму, каб гаворка была дакладнай, словы варта ўжываць у поўнай адпаведнасці з тымі значэннямі, якія за імі замацаваныя ў мове (калі слова ўжываецца з пераносным значэннем, яно можа не фіксавацца слоўнікам; у такім выпадку прынята гаварыць пра вобразную дакладнасць, вобразнае адлюстраванне рэчаіснасці, што ў найбольшай ступені праяўляецца ў мастацкім стылі, напрыклад: сонца смяецца; неба плача; мора пшаніцы; шэпча лістота; драўляная хада; жалезныя нервы; ляжаў я пад сцяной агню і г.д [1, с. 134].

Такім чынам, дакладнасць ўключае ў сябе ўменне: 1) сапраўды адлюстроўваць у гаворцы рэальную рэчаіснасць; 2) дакладна выказваць думкі і афармляць іх з дапамогай моўных сродкаў.

Можна сказаць, што дакладнасць з'яўляецца крытэрыем вызначэння якасці добрай гаворкі, якая заключаецца ва ўменні тлумачыць думку з дапамогай такога падбору моўных сродкаў, якія максімальна поўна адпавядалі б апытваему выказваемаму паняццю. Асаблівая ўвага гэтай якасці надаецца ў межах афіцыйна-справавога і навуковага стыляў; яна дазваляе пазбегнуць двухсэнсаўнасці выказвання.

У сваю чаргу, выразнасць і вобразнасць – камунікатыўныя якасці маўлення, пры дапамозе якіх аўтар тэксту падтрымлівае ўвагу чытача або слухача, прымушае задумацца над зместам выказвання, кранае думкі і пачуцці, не пакідае абьякавым. Іншымі словамі выразнасць – гэта спосаб прыцягнення ўвагі суразмоўцы або цэлай аўдыторыі. Уласна ў культуры гаворкі выразнасць маўлення – гэта яе эстэтычнасць, гарманічная пабудова, якая прадугледжвае раскрыццё экспрэсіўных магчымасцей слоў і іх спалучэнняў [1, с. 144].

Выразнасць заснавана на выкарыстанні ў прамове пэўнай сістэмы сродкаў-фігур і тропаў. Гэтыя сродкі ажыўляюць гаворку, робяць яе больш яркай, эмацыянальнай, спрыяюць яе лепшаму ўспрыманню.

Да найбольш прадуктыўных экспрэсіўных адзінак навукоўцы адносяць наступныя: эпітэт – гэта мастацкае, вобразнае азначэнне, від тропа; выразна апісвае прыкмету прадмета, яго якасць або ўласцівасць; параўнанне, як супастаўленне двух паняццяў, пры якім выяўляецца іх падабенства па якой-небудзь прыкмеце.

Намі была праведзена дыягностыка маўлення сучаснай моладзі праз анкетаванне студэнтаў 302 групы. Паводле нашага апытання, для таго, каб зрабіць сваю гутарку больш дакладнай і зразумелай студэнты выкарыстоўваюць лічэбнікі колькасныя (простыя і складаныя часцей, радзей – састаўныя), геаграфічныя назвы (гарадоў, вуліц, вёсак), а таксама імёны і прозвішчы і інш. Напрыклад: 100 працэнтаў; у дваццаты раз паўтараю; тысяча, у значэнні – вельмі многа; 24/7 – увесь час.

Дадзеныя выразы ўжываюцца не толькі з мэтай удакладніць якую-небудзь інфармацыю, але і для таго, каб узмацніць значэнне слоў. Найбольш часта студэнты выкарыстоўваюць лічэбнікі ў спрэчках, на іспытах ці ў сітуацыях, калі неабходна абгрунтаваць сваё выказванне і падмацаваць яго статыстычнымі дадзенымі. З тым, каб найбольш дакладна і поўна выказаць сваю думку.

Згодна праведзенага намі апытання найбольш часта ў сваёй гаворцы студэнты выкарыстоўваюць эпітэты і параўнанні, а таксама фразеалагізмы, крылатыя выразы і прыказкі для таго, каб зрабіць сваю прамову больш выразнай і вобразнай і з тым, каб падкрэсліць сваю індывідуальнасць.

Эпітэты, ўжывальныя ў студэнцкім маўленні: салодкая як рагачоўская згушчонка; дзівосны геній; сівы туман; бяздоннае неба.

Параўнанні: Дарога шэраю стужкаю ўецца; галодны як воўк; слёзы льюцца вадаспадам; нібы матылькі ў жываце; мама, я люблю цябе, як сасісачку; утульнае ўражанне; ножкі ў майго кацяняці вельмі мяккія.

Прадуктыўныя крылатыя выразы: Калі ў жыцці стане туга – знойдзеш і 100 рублёў і друга, сябе знайсці ў жыцці цяжэй, чым аднаго і 100 рублёў (Таркоўскі); Усё жывое мае сэнс (Гегель); Трэба Федзя, трэба (к/ф «Нрыгоды Шурыка»); Х'юстан, у нас праблемы (к/ф «Апалон-13»); А судзі хто? (Грыбаедаў).

Прыклады прыказак студэнцкага маўлення: ня май 100 рублёў, а май 100 сяброў; роблена наспех і зроблена насмех; многа ды дурнога; суп з катом; што пасееш, тое і пажнеш.

Такім чынам, дакладнасць і выразнасць студэнцкага маўлення не характарызуецца разнастайнасцю формаў выражэння. Але таго, каб гаворка была змястоўнай, зразумелай, студэнты выкарыстоўваюць лічэбнікі і ўласныя назоўнікі (геаграфічныя назвы, прозвішчы, імёны, мянушкі). Асноўнымі сродкамі прыцягнення ўвагі з'яўляюцца тропы – эпітэты, параўнанні, а таксама прыказкі і крылатыя выразы, як правіла, з кінафільмаў.

СПІС ВЫКАРЫСТАНЫХ КРЫНІЦ:

1. Багамолава, А. М. Стылістыка і культура беларускага маўлення / А.М. Багамолава, Г.К. Семянькова. – Мінск, 2011.
2. Інтэрнэт партал «StudFiles» [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <https://studfiles.net/preview/3052845/page:12>.
3. Інтэрнэт партал «Беларускі дыялектны лексікаграфічны фонд» [Электронны рэсурс] / Рэжым доступу: <https://philology.by/fund>.
4. Кісель, Т. А. Культура маўлення / Т. А. Кісель, С. С. Клундук, Н. Р. Якубук. – Брэст : Выд-ва БрДУ, 2011.

Сакова Е. А., БГУКИ, студент 311а групы
очной формы обучения

Научный руководитель– Балодис Ю. Г.,
кандидат культурологии, доцент